

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΚΕ'.
ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΟΓΙΑ

ΩΡΑ τί άλλο να πω σε σας όλους που μου κάνετε την τιμή να παρακολουθήσετε αυτές τις σκόρπιες και ανάκατες σελίδες του 'Ημερολογίου της ζωής μου; 'Εάν προχωρήσω, θάρθω σε πολύ κοντινές εποχές και τότε τα γεγονότα δεν θάχουν μιά κάποια αίσθη που τους δίνει πάντα ή μακροσημένη εποχή. 'Ας σταματήσω λοιπόν εδώ άρκετά. Και έχω καιρό άργότερα, 'ν ζήσω, να διηγηθώ τις χθεσινές και σημερινές μου έντυπώσεις.

Βέβαια στις διηγήσεις μου παρέλειψα πολλές φορές πρόσωπα και πράγματα, που με συνδεσαν μ' αυτά ή περιστάσεις της ζωής. Δε σας μιλάω για πολλούς άνθρώπους που αγάπησα αληθινά ή και που μου έκαναν εξαιρετική έντιμηση. Μά αυτό έγινε γιατί δεν ήθελα να σας γίνωμια βαρύνος και να σας κουράζω, όταν τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούσαν να συνδεθούν με κάτι σπουδαίο, κάτι σημαντικό, που να έχει αρχή, μέση και τέλος ή έστω και μ' ένα ανέκδοτο, ώστε ν' αποτελέσουν μιά ενδιαφέροντα σελίδα. Αυτό έγινε όταν παρέλειψα τα πρόσωπα.

'Επίσης παρέλειψα πράγματα και περιστασεις της ζωής μου, που σ' αυτές τ'α δρώντα πρόσωπα ήσαν χωρίς σημασία και χωρίς κανένα ενδιαφέρον. 'Όλος ο κύβλος λοιπόν της δράσεως θά περιοριζόταν μόνο γύρω στο πρόσωπο το δικό μου. Αυτό, να σας πω, δεν μ' άρεσει να το κάνω, 'ν και είνε πολύ τής μόδας στον τόπο μας. Πολλές φορές δε πάλλει και τα πρόσωπα και τα πράγματα είχαν άρκετη σημασία, μιά τ' ενδιαφέρον θά ελαττωνότανε πολύ, 'άν δεν τ'α διηγώμιν όμιά και ξεσκεπάζω. Αυτό ίσως θά το κάνω καιμιά φορά 'άν εκδώσω κανένα φυλλάδιό μόνος μου, γιατί σ' ένα σαλόνι που είνε και χωρίς και δεσποινίδες μάλιστα, δεν επιτρέπεται να μιλάς ελεύθερα, 'τσι και ένα περιοδικό, όπως τ'ο «Μπουκέτο», είνε ένα σαλόνι, αφού μπαίνει στις οικογένειες και διαβάζεται και από κορίτσια, ώστε σ'ις στήλες του δεν μπορείς να τ'ο κάνης αυτό.

Και τώρα πρην σας αποχωρισθώ, θά μου επιτρέψετε να σας κάνω μιά ερώτηση. Σ' όλες αυτές τις σελίδες προσπαθήσα σε μιά αυτοβιογραφία μου, να σας κάνω τήν ανάλυση του εαυτού μου. 'Απ' αυτή τήν ανάλυση που σας έκανα, όσοι δε με γνωρίζετε, παρά μόνο με διαβάσατε, τί ιδέα σχηματίσατε για μένα; Είμαι ξένικος ή κοινοτός; Λέω όσοι δε με γνωρίζετε, γιατί όσοι με γνωρίζουν καλά, από μικρό παιδί μάλιστα, τ'ο ξέρω πώς έχω την ιδέα, ότι είμαι βλάκας! Τ'ο άκουσα πολλές φορές χωρίς να τ'ο θέλω, όταν έμπαινα τρυχία και έξαφνα σ' ένα κύκλο που μιλούσαν για μένα.

— Καλέ, ό Χόρν είνε βλάκας!

Κι' έπειτα διά μιάς όλοι τ'α έχαναν, μίσαγαν τ'α λόγια τους και έξαφνα άλλαξαν όμιλία.

Αυτή τήν κουβέντα τήν άκούω χρόνια, από τόν καιρό άκόμα που ήμουν μικρό παιδί στο σχολείο. Τήν πρώτη και δευτέρα δημοτικού τήν έκανα στο σχολείο τής 'Ελληνικής κοινότητας στο Τριέστι. 'Εκει είνε τ'ο βέβαιο πώς δεν άκουσα να με λένε βλάκα. Πέραμια όλα τ'α παιδιά καθέμια ψωμί από τ'ο σπίτι μας σ' ένα καλαθάκι. Μιά φορά, 'έγω δέν είνε πάρε τίποτε μαζί μου και ζήτησα από ένα συμμαθητή μου να μου δώση ένα κομμάτι ψωμί. Αυτός έκοψε τ'ο μισό και μού τ'ο έδωσε. Τότε 'τσι συνήθησα κι' 'έγω κι' όταν κάποιος συμμαθητής μου μού ζήτησε να τ'ο δώσω, τ'ο έκοβα τ'ο μισό και τ'ο έδωνα. 'Όταν ήρθα στην 'Ελλάδα και πήγα σπου Βούλγαρη στο σχολείο, σ'α 1888, άπάνω-κάτω, που ήταν εκεί που είνε σήμερα τ'ο ξενοδοχείο «'Ερμις», ό πρώτος συμμαθητής μου που μού ζήτησε ψωμί, έκομα τ'ο μισό και τ'ο τ'ο έδωσα, όπως ήμουν συνηθισμένος. Μά τήν άλλη μέρα, ήρθε και άλλος συμμαθητής μου και μού ζήτησε και, όπως ανέληφτηκα, απ' αυτούς που είχαν ψωμί. Μά 'έγω νό-

μιζα πώς πενούσε άκόμα και τ'ο έδωσα. Μά ύπερα από λίγες μέρες είδα να μαζεύεται μεγάλος κύβλος συμμαθητών μου γύρω μου, παιδιά δυστυχώς 'έφ'α ως 'έννιά χρόνων τ'ο πολύ, να με κυττάζουν και να ψιθυρίζουν μεταξύ τους και, καθώς κατάλαβα, να θέλουν να μού φάνε όλο τ'ο ψωμί. Τί κωμίζετε πώς έλεγαν μεταξύ τους;

— Αυτός είνε πολύ βλάκας, ό τι τ'ο ζήτηζ δίνει!

Αυτό όμως τ'ο είχα μάθει στο Τριέστι. 'Από τότε λοιπόν κατάλαβα τί είνε αυτό που λένε οι Ρωμαίοι... κοιτόφραγκος!

'Όταν πήγα σε τάξεις μεγαλύτερες, άρχισα να μαζεύω γραμματόσημα και έρχόντουσαν οι συμμαθηταί μου, όμια έβλεπαν πώς είχα κανένα σπάνιο γραμματόσημο, να μού τ'ο πάρουν και να μού τ'ο ανταλλάξουν με ένα ασήμαντο. Τ'ο είφρασαν εύκολο, γιατί τ'ους άκουα να ψιθυρίζουν μεταξύ τους:

— Αυτός είνε βλάκας!

Τ'α ίδια και στή Σχολή τών Λοζάνων. 'Εκει, πρέπει να π'ο τήν αλήθεια, πώς ή στρατιωτική ανατροφή έκανε τ'ους συμμαθητές μου ν' αποβάλλουν αυτές τις μικροκατηγορίες. 'Επειτα τότε πετά είμασταν σε μιά ηλικία που άρχίζουν οι άνθρώποι να μορφώνουν φιλότιμο. 'Εκει βέβαια οι συμμαθηταί μου μάλλον φιλοτιμούντο να μού δώσουν παρά να μού πάρουν. Μά 'έδο ή κατηγορία ήταν στο ζήτημα τ'ο πούθ'α θά μπορούση να περάση τόν άλλον στην αρχαιότητα, με ό ποιодήποτε τρόπο. Είχε άρχισει δηλαδή σε μικρογοργαρία ή κοινωνική βιοπάλη, ή επιτηδεύτημα και ή περιήμεες κλίκες και μικροπολιτικές που βρισκόνταν σ' όλα αυτά τ'α επαγγέλματα. Και 'έπειδή 'έγω είχα όλα τ'α μέσα — στο ναυτικό ήσαν όλοι σχεδόν οι άνώτεροι συγγενείς μου — και δέν ήθελα να τ'α χρησιμοποιήσω, περνούσα για βλάκας! Τί άλλο θέλετε; Άκουσα μιά μέρα τόν ίδιο τόν πατέρα μου να τ'ο λέη, γιατί έβλεπε με μόνο να θέλω να έρχομια πάντα τελευταίος στην τάξη. Φανταστήτε να τ'ο λέη ό πατέρας μου, που επί τέλους δέν ήταν εξισνωότερος από μένα, γιατί ήταν τίμιος άνθρωπος και πέθανε φτωχός!

Είχα μάλιστα από τότε άρχισει να τ'ο ρίχνω στή φιλολογία και λίγο μ' ενδιαφέρει για τ'ο ναυτικό. 'Απήγγεια και ποιήματα όταν οι άλλοι έβλιναν μαθηματικές εξισώσεις. Με τ'ο δίχρω τους λοιπόν μ' έλεγαν βλάκα.

Είνε τ'ο βέβαιο όμως, πώς ύστερα από χρόνια μεσα στα καιρ' των πλοίων, όταν τις βραδιάς της ανίας διασκεδάα τ'ους αξιοματιπούς με διάφορες άστεις κουβέντες και ανέκδοτα, πολλές φορές άλλαξαν ιδέα για μένα. 'Ενας μάλιστα ένθουσιασμένος μιά βραδιά τ'όλημια με μού τ'η:

— Ξέρεις, Παντελή, πώς στή Σχολή όρα είμασταν συμμαθηταί, όλοι σε είχαμε πάρει για βλάκα! Κι' όμως είχαμε γελαστεί!

Λοιπόν 'εσείς που δε με γνωρίζετε, προσέξτε μ'ην πάθετε τ'ο ίδιο. 'Εάν τυχόν σας διασκεδάσαν τ'α «'Ανεμομαζώματα», μη με παίρνετε για ξένικο, γιατί τ'ο βάθος, τ'ο όμολογώ, πώς είμαι πολύ βλάκας!

Πολλές φορές μάλιστα μερικοί ξένικοι που έκαναν περιουσίες από τ'ο τίποτε και άλλοι που είχαν τήν επιτηδεύτημα ν' άνέβουν πολύ ψηλά, τ'ο είπαν σκεπαστά και μπροστά μου, πώς είμαι δηλαδή βλάκας! Τ'ο είπαν 'τσι αδόκητα σε στιγμές ένθουσιασμού. Παράδειγμα: "Ας πούμε πώς σ' ένα κύκλο σιζήτησνε για κάποιον που κατάφερε με τις ψευτές να γίνη, 'ας πούμε, διευθυντής τ'ου 'Εθνικού θεάτρου. Λοιπόν σε μιά στιγμή, αφού μίλησαν όλοι οι άλλοι, μιλώ και 'έγω με τή σειρά μου και εκθέτω όλες τις δολοπλοκίες που μετρωστήρισε για να κάνει τή δουλειά του και όλα τ'α μέσα που έβαλε σ' 'ένέργεια, κολλικούντας μέχρι εξητελισμού ύπουρους και πολιτικούς. Τότε ένας ένθουσιασμένος με τ'α λόγια μου φωνάζει:

— Αυτό είνε! 'Ιδού ή φωνή τής ειλικρινείας! 'Αφού και ό Χόρν, που δέν πορνρεύεται, τ'ο κατάλαβε!

Και κάποιος άλλος ψιθυρίζει κάτι σ' αυτά τ'ου διπλανού τ'ου. 'Ισως τ'η γνωστή παροιμία:

— 'Από μικρό και από κοντό μαθαίνεις τήν αλήθεια.

Δέν έχω παράτανο. Τ'η μικρή μου αξία που έχω, δέν μού τήν άρνούντα. Μά τί σχέση έχει τ'ο ένα με τ'ο άλλο; Γι' αυτό και αείς 'έν σ'α διασκεδάσαν τ'α «'Ανεμομαζώματα», μ'ην ξεγελιάστε. Αυτό τ'ο ζήτημα έχει εκδηλωθεί. 'Άλλο ταλέντο και άλλο εύφρα. Δυνατόν να έχω κάποια ταλέντο, μά στο βάθος δέν είμαι παρά ένας βλάκας, που τ'α πρώτα σπέρματα τής τ'όσης μου βλακείας τ'α πήρα από τ'ο σχολείο τής 'Ελληνικής κοινότητας στο Τριέστι, εκεί που ζούνε κοιτόφραγκοι!

ΤΕΛΟΣ